

Damstraat 3

waar nu de rechtbank is gevestigd, is vele jaren onderdeel geweest van het gebouwencomplex van de drukkerij Johan Enschedé. De drukkerij verhuisde in de jaren negentig van de vorige eeuw naar de Waarderpolder en op deze plaats ontstond een groot braakliggend terrein waarvoor jarenlang vele plannen werden ontwikkeld.

In die negentiger jaren zag dit deel van de Damstraat er met witgekalkte blinde muren en een troosteloos kaal parkeerterrein niet uit. Vandaag de dag heeft dat gelukkig een ander gezicht gekregen. Niet zoals het rijke oude noordoostelijke deel met het pleintje bij de Waag, het huis Palm en Lammens en het huis De Hertog van Brandenborch en ook nog het Fundatiehuis van Teyler van der Hulst, maar met een moderne bebouwing voor de Rechtbank en daar tegenover op de voormalige parkeerplaats, het Frans Hals hotel.

Onder de grond liggen nog steeds de resten van de Haarlemse Beek, maar is nu ook een nieuwe parkeergarage. Op het terrein van Johan Enschedé staat nu de nieuwbouw van het complex De Appelaar. Het gebouw van de Rechtbank is daar een onderdeel van en is ontworpen door architect Hubert Jan Henket.

vrijwel op zijn oorspronkelijke plek terecht gekomen. De Stichting Geveltekens Vereniging Haerlem (SGVH) heeft zich daarvoor ingespannen en heeft de zwart geworden steen laten schoonmaken en alles zo geregeld dat herplaatsing kon worden gedaan. Zo werd een stukje historie op deze plaats hersteld.

Gevelsteen Damsteeg

Veel is hier veranderd. Zo zijn er gebouwen verdwenen en nieuwe bijgekomen. Wat veel mensen waarschijnlijk niet weten is dat de straat veel smaller is geweest. Er was eigenlijk nauwelijks een doorgang voor paard en wagen. Later reden er ook stadsbussen en zelfs een tram. (Zie naast staande foto). In 1932 werd de straat verbreed door een aantal panden te slopen. Zo is het pand rechts op de foto tot op de grond afgebroken. Vanaf de Lange Veerstraat en Oude Groenmarkt ontstond daarmee een bredere entree om het drukke verkeer van toen meer ruimte te geven.

De gevelrij aan de noordzijde van de Damstraat,

In het gesloopte gebouw van Johan Enschedé zaten twee gevelstenen waarvan de steen "Damsteeg" in 2005 is herplaatst. De steen is zeer waarschijnlijk in 1929 gehakt door de beeldhouwer Joop Veldheer (1892 – 1987). Ze zat oorspronkelijk in de voormalige Damsteegpoort van de Damsteeg. Bij één van de uitbreidingen van de drukkerij is dit straatje verdwenen. De poort vormde daarna een dienstuitgang.

Op de steen is de smalle steeg met de poort goed te zien. In de nieuwbouw is de gevelsteen naast de dienstingang van het gerechtsgebouw,